

Eesti keel

(ainekava)

3. klass

Õppe-ja kasvatusesmärgid.

Eesti keele õpetusega taotletakse, et õpilane:

- väärtustab eesti keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit; oskab käituda igapäevastes suhtlusolukordades
- arendab keeleoskust kui eneseväljendus- ja suhtlusvahendit, arvestades kultuuris

väljakujunenud keelekasutustavasid

- õpib tundma eri tekstiliike, nende seoseid ja kasutamisevõimalusi, arendab oma

tekstitöös oskusi nii tekstide vastuvõtja kui ka loojana

- arendab analüüsi-, järeldus- ja põhjendusoskust
- suhtub lugupidamisega teiste rahvaste keeltesse ja kultuuridesse
- tajub keeleoskust õpioskuste alusena ja oma identiteedi olulise osana,
- kujuneb teadlikuks keelekasutajaks; õpib kasutama keelekasutuse seisukohalt õigeid vorme ning rikastab oma sõnavara
- omandab põhiteadmised eesti keelest, omandab õigekirjaoskuse
- harjub oma kirjakeeleoskuse täiendamiseks kasutama sõna- ja käsiraamatuid ning

veebiallikaid; oskab kriitiliselt hinnata meedias ja internetis pakutavat teavet

1. Suuline keelekasutus. Õpisisu.

- jutustatava ja etteloetava teksti kuulamine
- õpetaja suulise mitmeastmelise juhendi meeldejätmise ja selle järgi toimimine

- ainetekstist peamõtte leidmine
- sõnatähenduste selgitamine aktiivse sõnavara laiendamiseks
- vastandsõnade leidmine
- samatähenduslike sõnade leidmine
- klassi ees esinemise harjutamine (luuletuste, rollimängude ja näidendite esitamine, jutustamine, tekstide ettelugemine, koduste tööde tutvustamine); kõne eri nüansside (tempo, hääletugevus, intonatsioon) esiletoomine etteastes
- raamatupala põhjal vestlemine, küsimuste esitamine, pala ümber jutustamine
- oma arvamuse ja suhtumise väljendamine nähtuste, inimeste ja tegevuste kohta, nende iseloomustamine. ning oma arvamuse põhjendamine
- vestlemine olustikulistes situatsioonides (palumine, tänamine, küsimine, selgitamine, vabandamine), viisakusväljendite kasutamine igapäevases elus
- jutustamine sündmusest pildi ja pildiseeria järgi, küsimuste toel, etteantud teemal, filmi, televisioonisaate põhjal
- läbielatud jutustamine, mõtete väljendamine täislausetena
- arutlemine paaris ja rühmas: oma suhtumise väljendamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine
- luuletuste peast esitamine

1.1 Suuline keelekasutus. Õpitulemused

3. klassi õpilane

- oskab kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta arvamust avaldada
- kuulab õpetajapoolset juhendamist ning toimib saadud sõnumi kohaselt
- leiab kuuldu ja loetu põhjal peamõtte
- teab ja leiab vastandtäheandusega sõnu ning ka lähedase tähendusega sõnu
- vestleb oma kogemustest ja loetust, avaldab ja põhjendab oma arvamust
- oskab küsimuste toel arusaadavalt edasi anda õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi, teatrietenduse sisu; oskab anda tegelastele omapoolseid hinnanguid
- oskab koostada juttu pildiseeria, tugisõnade ja küsimuste abil; mõelda jutule algust ja

lõppu

- oskab kõnes ja kirjas kasutada terviklauseid
- esitab luuletust, rollimängu ja näidendit, jutustab klassi ees kasutades õiget hääletugevust, tempot, intonatsiooni
- oskab arusaadavalt jutustada läbielatud sündmustest
- oskab end arusaadavalt väljendada suhtlusolukordades: palumine, küsimine, selgitamine, keeldumine, vabandamine, tänamine
- osaleb rühmatöös, oskab leida ühiseid seisukohti
- esitab luuletust peast, kasutades õiget hääletugevust, tempot, intonatsiooni

2. **Lugemine. Õpisisu**

- erinevate tekstiliikide häälega ja endamisi lugemine
- erinevate tekstiliikide eristamine: muinasjutt, jutustus, luuletus, vanasõna, mõistatus, kiri, plaan, nimekiri, koogiresept jne)
- teabe-, tarbetekstide lugemine
- rahvalaulude (folkloorsed lastelaulud ja laulumängud), vestete ja rahvajuttude (muinasjutud, muistendid, pajatused, naljad) lugemine
- mõistatuste, kõnekäändude, vanasõnade lugemine
- enamlevinud mõistatuste, kõnekäändude, vanasõnade teadmine peast
- dramatiseeringute lugemine ositi
- tarbetekstide koostamine: teade, kutse, kiri, kava, õnnitlus ja retsept
- ajalehe ja ajakirja tekstid ning nende lugemine
- luuletuste ilmekas lugemine klassi ees, luuletuse sisu avamine õpetaja abiga; riimuvate sõnade leidmine
- käekirjalise teksti lugemine klassitahvlilt, oma ja kaaslase vihikust
- eakohaste tabelite, skeemide, plaanide lugemine ja nende põhjal ülesannete täitmine
- piltjuttude lugemine

- tööjuhendite lugemine, vastavalt sellele toimimine
- sõnastiku ja teatmeteoste kasutamine
- raamatu sisukorra kasutamine
- töötamine tekstiga eakohaste tööjuhiste alusel
- loetu üle arutlemine, loetu kohta küsimuste esitamine ja küsimustele vastamine, küsimustele sobiva - vastuslause ja palast enam meeldinud kohtade leidmine
- tekstist õpitavate keelendite, sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade leidmine, vastandsõnade eristamine
- loo tegelaste ja koha määratlemine, tegelaste iseloomustamine ja võrdlemine
- pala peamõtte selgitamine, olulise väljetoomine ja sõnastamine, pealkirja põhjendamine
- kavastamiseks loetu mõtteline liigendamine õpetaja abiga, kavapunktide formuleerimine
- Eesti ja maailma lastekirjanike teoste lugemine-„Kunksmoor“, „Sirli, Siim ja saladused“, „Tulipunane lilleke“, „Imelik peegel“, „Bullerby lapsed“, „Nukitsamees“, „Jälle need Naksitrallid“, „Vankumatu tinasõdur“, „Pöial- Liisi“, „Keisri uued rõivad“, „Inetu pardipoeg“, „Peremees ja sulane“

Lugemine. Õpitulemused

3. klassi õpilane

- loeb õpitud teksti selgelt, ladusalt, õigesti ja sobiva intonatsiooniga
- mõistab häälega ja endamisi lugedes teksti sisu, oskab vastata temakohastele küsimustele; saab aru pala peamõttest
- oskab töötada tarbe- ja teabetekstiga eakohaste juhiste alusel; oskab koostada tarbetekste ühistööna
- oskab eristada väidet, küsimust, palvet, käsku, keeldu
- oskab leida lähedase ja vastandtähendusega sõnu
- teab enamlevinud vanasõnu, mõistatusi, kõnekäände
- tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi; muinasjutu, mõistatuse, vanasõna; kirja
- on lugenud eesti ja väliskirjaniku teoseid, oskab loetud teostest kõneleda,

küsimustele vastata, oskab loetust jutustada

- oskab loetud pala jaotada mõttelisteks osadeks
- vastab teemakohastele (ka lihtsamatele tekstis mitte otsese info ga seotud) küsimustele
- leiab tekstist vastused konkreetsetele küsimustele iseseisvalt
- kasutab õpiku sõnastikku, sisukorda
- oskab kavastamiseks teksti mõtteliselt liigendada

3. Kirjutamine. Õpisisu

Kirjatehnika

Kirjutamise tehnika: loetav käekiri, ühtlane kirjarida, õiged tähekujud ja seosed nii väikestel kui suurtel kirjatähedel. Kirjatöö paigutamine õigesti vihiku lehele, kirjapaberile, kuupäeva kirjutamine. Tahvli- ja õpikuteksti ärakiri.

Kirjutamine üksiklehtedele, mis on koondatud õpimappi

Õigekiri

- mõisted: häälik ja täht, täis- ja kaashäälik, silp, sõna, liitsõna, lause, jutuke
- kirjalike keeleülesannete täitmine: lünk-, sobitus- ja valikülesanded
- sõnatähenduste täpsustamine
- lausete piiritlemine kirjalikus tekstis
- kirjavahemärgid ja nende kasutamine
- täishääliku ja suluta kaashääliku märkimine kirjas
- sulghääliku õigekiri
- kaashäälikuühendi õigekiri
- *g, b, d* sõna alguses
- *-k, p, t* sõna alguses ning *s* ja *h* kõrval (reegel, erandlik rühm - liitsõnad)

- *i* ja *j* õigekirjareeglid
- *h* sõna alguses
- suur algustäht (isikunimed, kohanimed, raamatute pealkirjad, ajalehtede ja ajakirjade pealkirjad) ja väike algustäht (õppeainete, kuude, nädalapäevade ja ilmakaarte nimetustes)
- liitsõnad
- tähestik (õppida pähe) ja selle kasutamine.
- tegusõna (terminid: pööramine, pööre, olevik ja minevik; tegusõna pööramine olevikus ja minevikus); tegusõna pöördelõppude õigekiri
- omadussõnad, nimisõnad, tegusõnad, sidesõnad (leida tekstist)
- ainsus ja mitmus; - mitmuse nimetava lõpu õigekiri
- asesõnad ja asesõnade erandlik õigekirjutus
- silbitamine ja poolitamine
- väit-, küsi- ja hüüdlause ja lause lõpumärgid
- kirja kirjutamine, adresseerimine
- lihtlause ja liitlause
- koma tarvitamine *et, sest, kuid, aga, siis, vaid* ees
- koma tarvitamine loetelus
- sidesõnad, mis ei nõua koma
- küsimuse esitamine lauses olevate sõnade kohta (kes?, mis?, kelle?, mille?, keda?, mida?, kuhu? kus?, kellega? millega?)
- lühendid: lk, tv, a, kl, tel, nr
- õpitud etteütluse kirjutamine (kuni 30 sõna)

Tekstiloome

tekstilähedase ümberjutustuse kirjutamine

lausete moodustamine ja tekstiks seostamine

luuletuse kirjutamine

jutule puuduva alguse ja lõpu kirjutamine

oma mõtete kirjapanemine- sündmusest kirjutamine, isiku ja eseme kirjalik kirjeldamine, jutu kirjutamine läbielatud, fantaasialoo kirjutamine, loovtöö kirjutamine

õnnitluse, kutse, kirja, luuletuse kirjutamine

3.1 Kirjutamine. Õpitulemused

3. klassi õpilane

- eristab häälikut, tähte, täis- ja kaashäälikut, sulghäälikut, silpi, sõna, lauset, täishäälikuühendit; märgib häälikupikkusi kirjas
- oskab seada sõnu tähestikuliselt järjekorda
- oskab kirjutada oma sõnade algusse *k, p, t*, tuntumate võõrsõnade algusse *g, b, d*
- teab peast tähestikku ja oskab kasutada lihtsamat sõnastikku
- oskab kirjas õigesti märkida tegusõna pöördelõppe
- oskab kirjas õigesti märkida ainsuse sisseütleva, ilmaütleva ja kaasaütleva käände lõppu
- oskab piiritleda lauset ja panna lauselõpumärke
- oskab asesõnu õigesti kirjutada
- oskab kasutada suurt algustähte lause alguses, inimese- ja loomanimeses ning tuntumates kohanimedes
- oskab kirjutada etteütlemise järgi ja kontrollida kirjutatut näidise järgi
- oskab parandada vigu korrektselt
- kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja seoseid, kirjutab loetava käekirjaga
- oskab tahvlilt ja õpikust ära kirjutada
- oskab koostada kutset, õnnitlust, teadet

- oskab kirjutada kirja, adresseerida kiri sõbrale
- ainsus ja mitmus; - mitmuse nimetava lõpu õigekiri
- teab silbitamise ja poolitamise erinevust, oskab silbitada ja poolitada kirjalikult ja suuliselt
- teab, mis on väit-, küsi- ja hüüdlause ja oskab lisada sobivad lause lõpumärgid
- oskab koostada liitlauseid, kasutades komaga ja komata sidesõnu
- oskab loetelu korral kasutada koma
- oskab leida tekstist nimisõnu, omadussõnu, tegusõnu, sidesõnu
- oskab kasutada õpilaspäeviku täitmisel lühendeid
- täidab iseseisvalt õpilaspäevikut ja kujundab vihikut, paigutab näidise järgi tööd vihiku lehele, kirjutab A4 lehele, varustab töö kuupäevaga

Lisaharjutuste kirjutamine üksiklehtedele, mis on koondatud õpimappi

Õppetegevus. Meetodid

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- peetakse silmas õppekava alusväärtusi, üldpädevusi, õppeaine eesmäärke ja õpitulemusi ning toetatakse lõimingu teiste õppeainete ja läbivate teemadega
- jälgitakse, et õpilase õpikoormus on mõõdukas
- võimaldatakse õppida üksi ja koos teistega (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks
- laiendatakse õpikeskkonda: arvutiklass, looduskeskkond, ettevõtted ja asutused

Meetodid ja tegevused tunnis:

loovülesannete lahendamine

vestlemine kuuldu, loetu ja nähtu põhjal

improviseerimine

jutustamine

küsimuste koostamine

ärakiri

paaristöö

rühmatöö

kirjeldamine

rollimäng

kirjutamine

arutelu

väitlus

projektülesande sooritamine

õpimapi koostamine

Füüsiline õpikeskkond

Kooli raamatukogu

Internetiühenduse kasutamine

Projektori kasutamine

Arvutiklass

Õuesõpe

Lõiming

Kunst- ja tööõpetus– Raamatu illustratsioonid. Enda pildi kirjeldamine, tegevuse kommenteerimine. Meisterdamine/ joonistamine õpitu põhjal

Matem- matemaatiliste oskuste ja teadmiste rakendamine (kohamäärsõnad, ühikute nimetused, lühendid, mõõtmisülesanded, diagrammid)

Muusikaõpetus – temaatilised laulud

Loodusõpetus– Koduloolised tekstid õpikus. Rahvakalender. Tähtpäevad. Aastaajad, aastaajalised muutused. . Koduümbruse enamlevinumad taimed, loomad

Hindamine

Hindamise vormidena kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist.

Kujundav hindamine annab infot õpilase üldise suhtumise kohta ülesannetesse. Kujundav hindamine on mittenumbriline.

Õppetunni või muu õppetegevuse ajal antakse õpilasele tagasisidet aine ja ainevaldkonna teadmiste ja oskuste ning õpilase hoiakute ja väärtuste kohta.

Koostöös kaaslaste ja õpetajaga saab õpilane seatud eesmärkide ja õpitulemuste põhjal täiendavat, julgustavat ning konstruktiivset tagasisidet oma tugevuste ja nõrkuste kohta.

Praktiliste tööde ja ülesannete puhul ei hinnata mitte ainult töö tulemust, vaid ka protsessi.

Kokkuvõtva hindamise korral võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist hindamist. Õpilaste teadmisi ja oskusi kontrollitakse kolmel tasemel: teadmine, rakendamine ning arutlemine. Õpilane saab hinde „hea“, kui ta on omandanud ainekavas esitatud õpitulemused teadmise ja rakendamise tasemel, ning hinde „väga hea“, kui ta on omandanud õpitulemused arutlemise tasemel.

Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, siis hinnatakse õpitulemust hindegaga „5“, kui õpilane on saanud 90–100% maksimaalselt võimalikust punktide arvust; hindegaga „4“, kui õpilane on saanud 75–89% maksimaalselt võimalikust punktide arvust; hindegaga „3“, kui õpilane on saanud ja 60–74% maksimaalselt võimalikust punktide arvust; hindegaga „2“, kui õpilane on saanud 20–49% maksimaalselt võimalikust punktide arvust; hindegaga „1“, kui õpilane on saanud 0–19% maksimaalselt võimalikust punktide arvust

Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid.

Õppekirjandus

Kadri Ilves „Ilus emakeel“ 3. klass I- II osa KOOLIBRI

Tiiu Kiveste, Elma Künnapas „Ilus emakeel. Töövihik 3. klassile“ I- II osa KOOLIBRI

Tiiu Kiveste, Elma Künnapas CD- „Ilus emakeel. Kuulamisülesanded“ KOOLIBRI

Õppeaine ajaline maht on 6 tundi nädalas, 210 tundi aastas